

КУТИ.

ТРИКУТНИКИ.

ПІДГОТОВКА ДО ЗНО

КУТИ.

1

Означення кута. Види кутів.

7 клас

2

Бісектриса кута. Суміжні і
вертикальні кути

7 клас

3

Кути при перетині двох
прямих січною.

7 клас

4

Кути у колі.

8 клас

5

Властивості вписаних кутів.

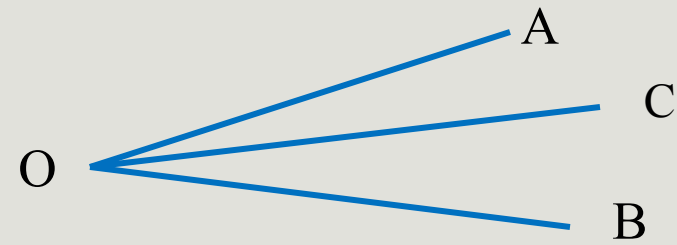
8 клас

КУТИ.

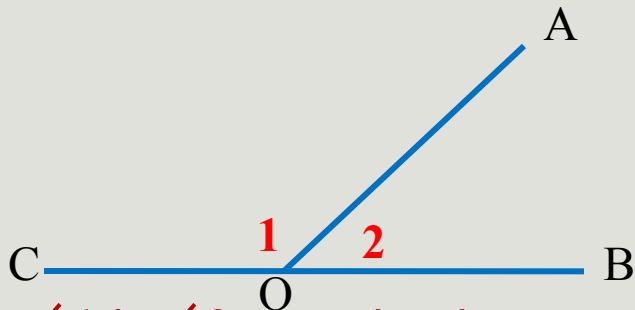
Бісектриса кута – це промінь, який виходить із вершини кута, лежить у його внутрішній області й ділить кут на дві рівні частини.

Промінь ОС – бісектриса кута АОВ.
 $\angle АОС = \angle СОВ$.

СУМІЖНІ ТА ВЕРТИКАЛЬНІ КУТИ.

Суміжні кути

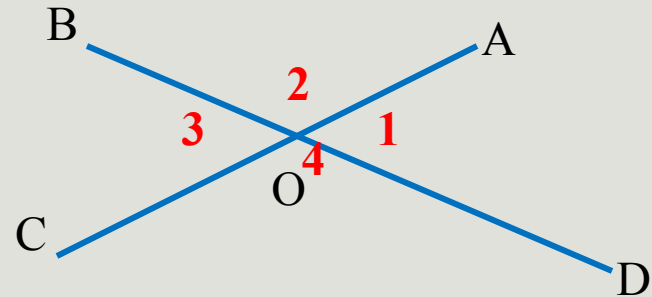

$\angle 1$ і $\angle 2$ – суміжні кути

$$\angle 1 + \angle 2 = 180^\circ$$

Сума суміжних кутів дорівнює 180° .

Вертикальні кути

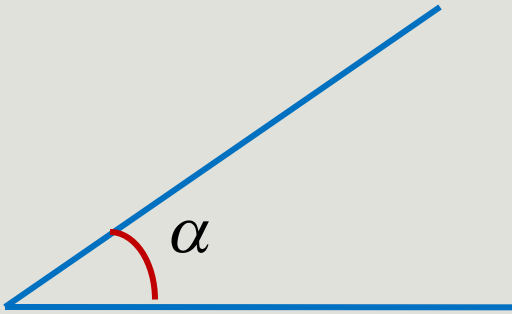
$\angle 1$ і $\angle 3$ – вертикальні кути

$\angle 2$ і $\angle 4$ – вертикальні кути

Вертикальні кути рівні.

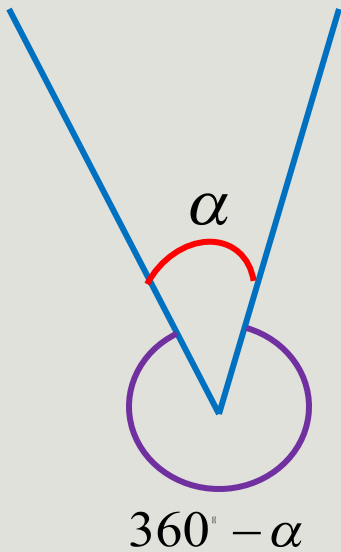

КУТИ.

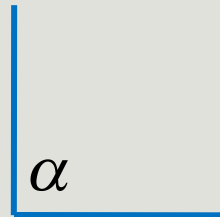
Кут – це фігура, яка складається з точки – вершини кута – і двох променів, які виходять із цієї точки, - сторін кута.

Кут – частина площини, обмежена двома променями зі спільним початком.

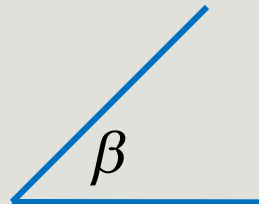

Види кутів

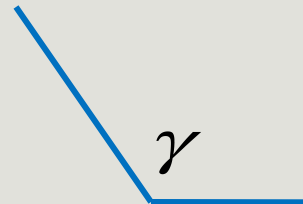
Прямий

Гострий

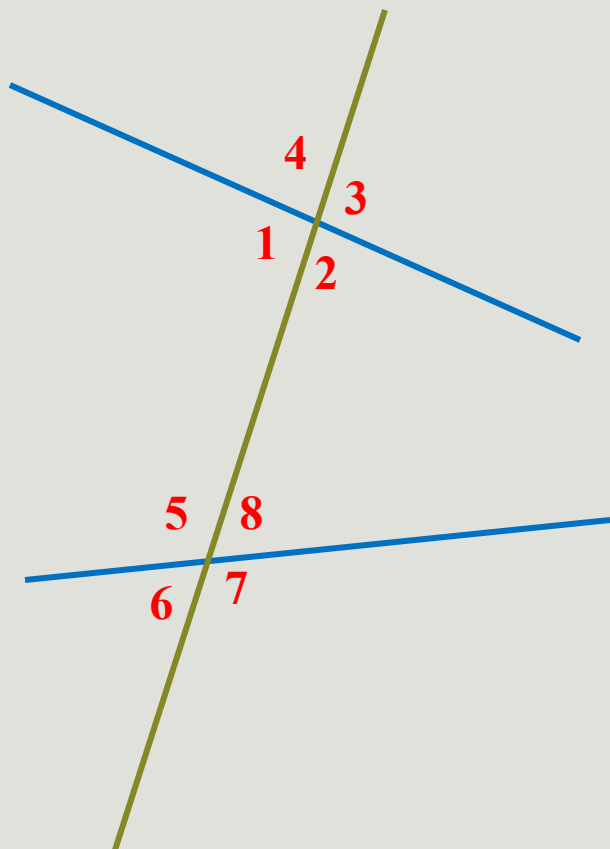
Тупий

Розгорнутий

КУТИ ПРИ ПЕРТІНІ ДВОХ ПРЯМИХ СІЧНОЮ.

$\sphericalangle 1$ і

$\sphericalangle 5$

$\sphericalangle 2$ і

$\sphericalangle 8$

- внутрішні односторонні кути

$\sphericalangle 1$ і

$\sphericalangle 8$

$\sphericalangle 2$ і

- внутрішні різносторонні кути

$\sphericalangle 5$

$\sphericalangle 4$ і $\sphericalangle 5$

$\sphericalangle 3$ і $\sphericalangle 8$

- відповідні кути

$\sphericalangle 1$ і

$\sphericalangle 6$

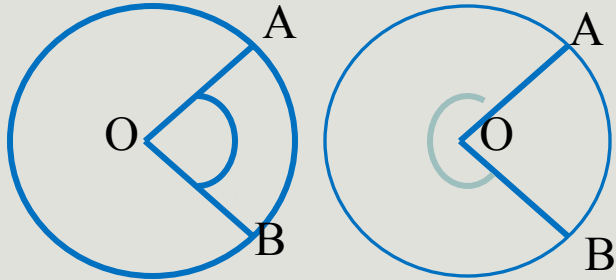
$\sphericalangle 2$ і

$\sphericalangle 7$

КУТИ У КОЛІ.

Центральний кут

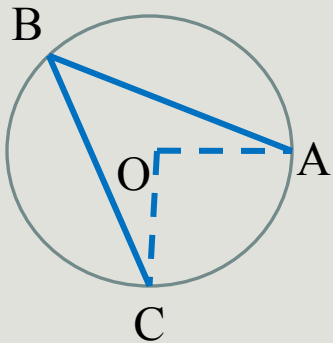
$\angle AOB$ – центральний кут

(вершина збігається з центром кола)

$$\angle AOB = \cup AB$$

Центральний кут вимірюється дугою, на яку він спирається.

Вписаний кут

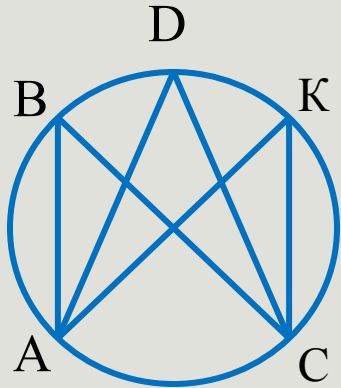
$\angle ABC$ – вписаний кут

(вершина лежить на колі, а сторони перетинають коло)

$$\angle ABC = \frac{1}{2} \cup AC = \frac{1}{2} \angle AOC$$

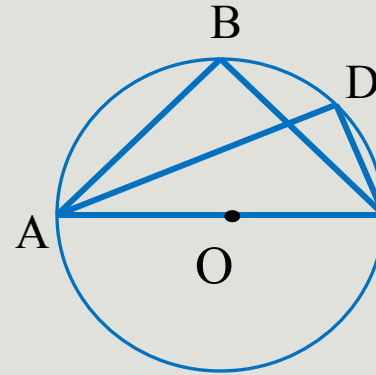

ВЛАСТИВОСТІ ВПИСАНИХ КУТІВ.

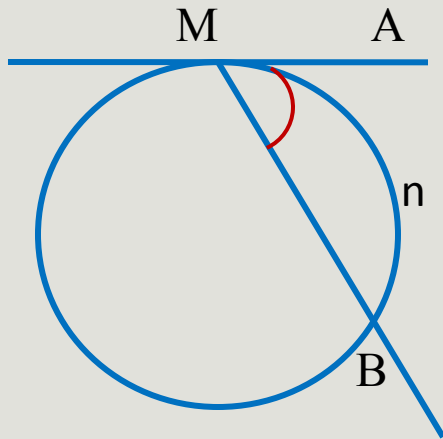
$$\angle ABC = \angle ADC = \angle AKC$$

Вписані кути, які спираються на одну і ту саму дугу, рівні.

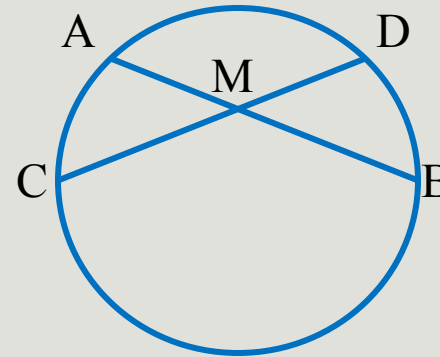
$$\angle ABC = \angle ADC \hat{=} 90^\circ$$

Вписаний кут, який спирається на діаметр, дорівнює 90° .

МА – дотична
МВ – січна

$$\angle AMB = \frac{1}{2} \cup MnB$$

Хорди АВ і CD перетинаються в точці М

$$\angle AMC = \frac{1}{2} (\cup AC + \cup DB)$$

ТРИКУТНИКИ

1

Рівність трикутників

2

Властивості трикутника

3

Рівнобедрений трикутник

4

**Властивості рівнобедреного
трикутника**

5

**Висота, медіана, бісектриса та середня
лінія трикутника.**

6

**Співвідношення між сторонами та
кутами в трикутнику.**

7

Площа трикутника.

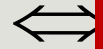

ТРИКУТНИКИ.

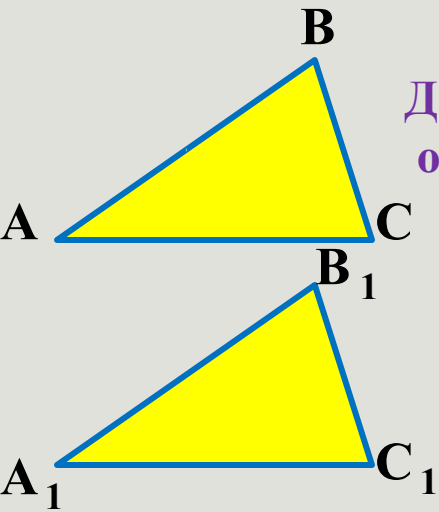
Рівність трикутників.

Дві фігури називаються рівними, якщо вони рухом переводяться одна в одну.

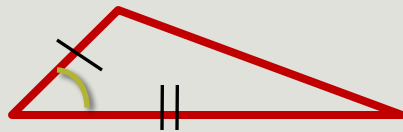
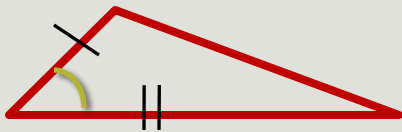
$$\Delta ABC = \Delta A_1 B_1 C_1$$

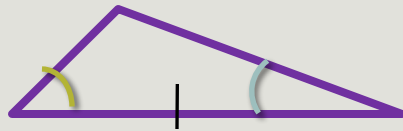
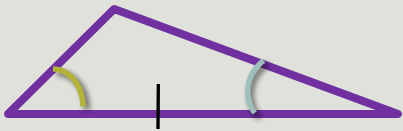
$AB = A_1 B_1$	$\angle A = \angle A_1$
$AC = A_1 C_1$	$\angle B = \angle B_1$
$BC = B_1 C_1$	$\angle C = \angle C_1$

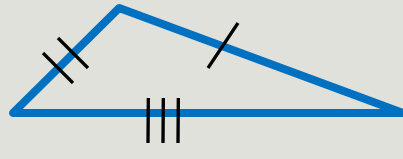
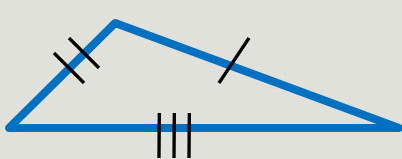
Ознаки рівності трикутників.

1. За двома сторонами і кутом між ними.

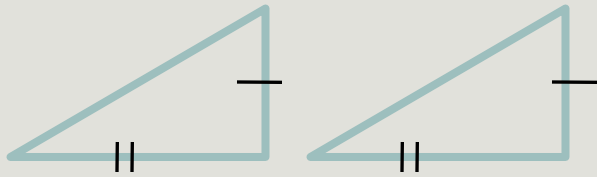

2. За стороною і двома прилеглими до неї кутами.

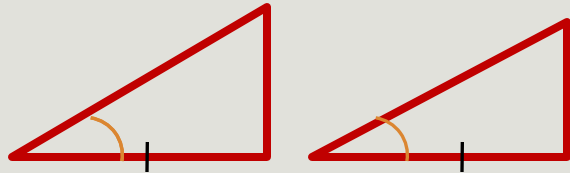

3. За трьома сторонами.

ОЗНАКИ РІВНОСТІ ПРЯМОКУТНИХ ТРИКУТНИКІВ

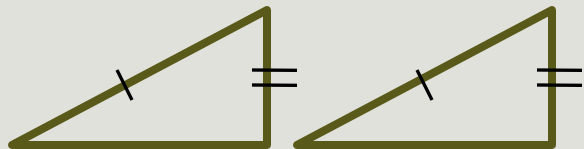
1. За двома катетами.

2. За катетом і гострим кутом.

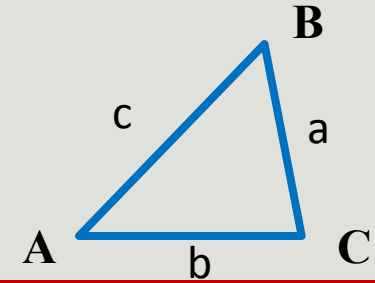

3. За гіпотенузою і гострим кутом.

4. За гіпотенузою і катетом.

Властивості кутів трикутника.

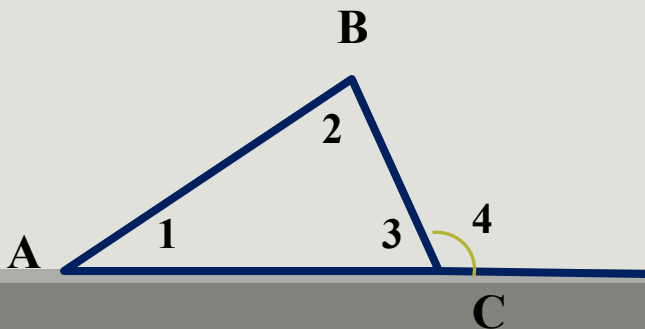
$$\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$$

Сума кутів трикутника дорівнює 180°

$$|b-c| < a < b+c$$

- нерівність трикутника

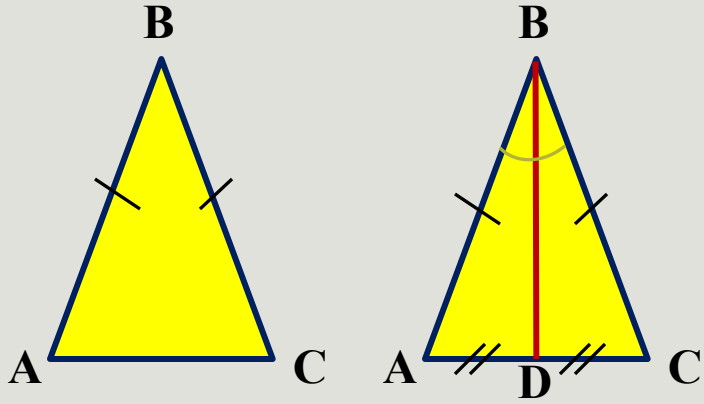
Зовнішній кут трикутника

$$\angle 4 = \angle 1 + \angle 2$$

$$\angle 4 > \angle 1, \angle 4 > \angle 2$$

РІВНОБЕДРЕНИЙ ТРИКУТНИК.

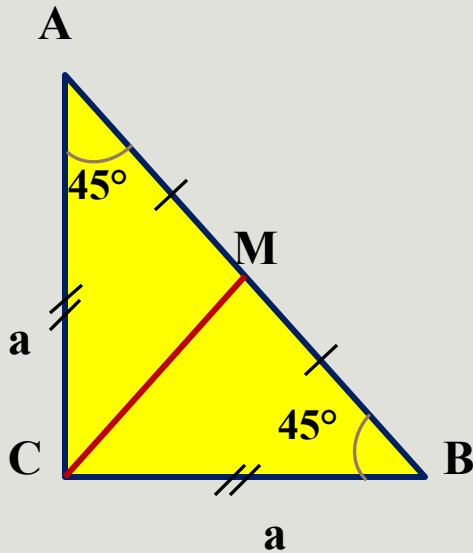

Трикутник називається рівнобедреним, якщо у нього дві сторони рівні.

$\triangle ABC$ – рівнобедрений ($AB = BC$)

AC – основа, AB і BC – бічні сторони

РІВНОБЕДРЕНИЙ ПРЯМОКУТНИЙ ТРИКУТНИК.

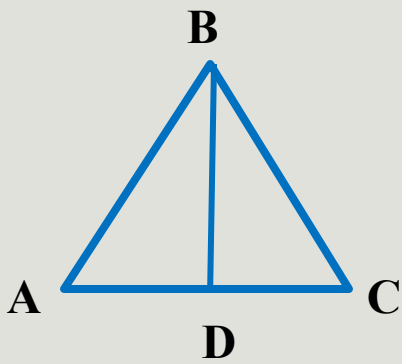

$$\angle C = 90^\circ, AC = CB$$

$$\angle A = \angle B =$$

$$45^\circ, \text{ тоді } CM \perp AB, \text{ тоді } CM = AM = MB$$

$$AC = CB = a, \text{ тоді } AB = a\sqrt{2}$$

РІВНОБЕДРЕНИЙ ТРИКУТНИК.

Властивості

1. Якщо в $\triangle ABC$ $AB = BC$,
то $\angle A = \angle C$

(кути при основі рівні)

2. Якщо $\triangle ABC$ - рівнобедрений
і BD – медіана,
то BD – висота й бісектриса.

У рівнобедреному трикутнику висота,
медіана і бісектриса, проведені до
основи, збігаються.

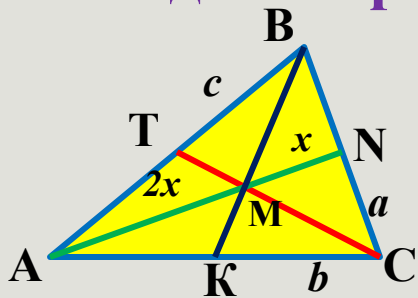
Ознаки

1. Якщо в $\triangle ABC$ $\angle A = \angle C$,
то $AB = BC$

2. Якщо в трикутнику збігаються:
а) висота й медіана, або
б) висота й бісектриса, або
в) медіана і бісектриса,
то трикутник рівнобедрений.

ВИСОТА, МЕДІАНА, БІСЕКТРИСА ТА СЕРЕДНЯ ЛІНІЯ.

Медіана трикутника.

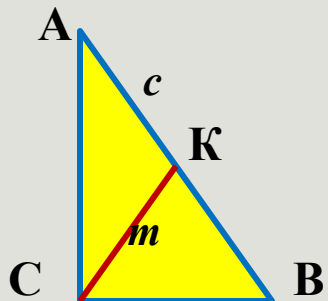

BK – медіана, K – середина AC,
M – точка перетину медіан

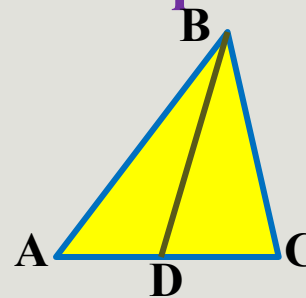
$$\frac{AM}{MN} = \frac{BM}{MK} = \frac{CM}{MT} = \frac{2}{1}$$

$$m = \frac{1}{2}c$$

У прямокутному трикутнику медіана, проведена до гіпотенузи, дорівнює половині гіпотенузи.

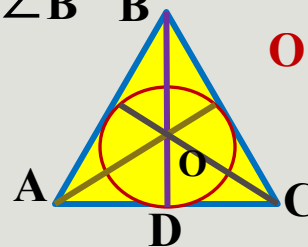
Бісектриса трикутника.

BD- бісектриса трикутника

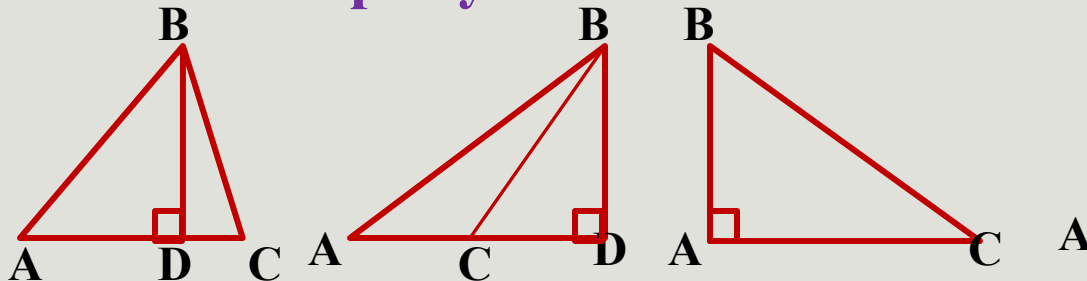
$$\frac{AD}{DC} = \frac{AB}{BC}$$

$$\angle ABD = \angle CBD = \frac{1}{2} \angle B$$

O – точка перетину бісектрис, центр вписаного кола

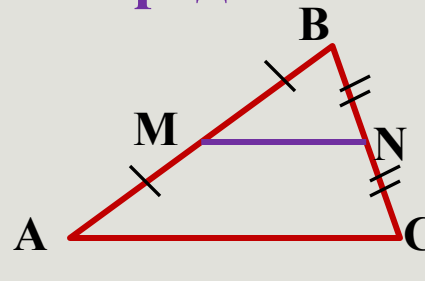
Висота трикутника.

BD – висота, $BD \perp AC$ У прямокутному трикутнику **BA - висота**

Прямі, що містять висоти трикутника, перетинаються в одній точці (ортоцентр)

Середня лінія трикутника.

MN- середня лінія
M – середина AB
N – середина BC

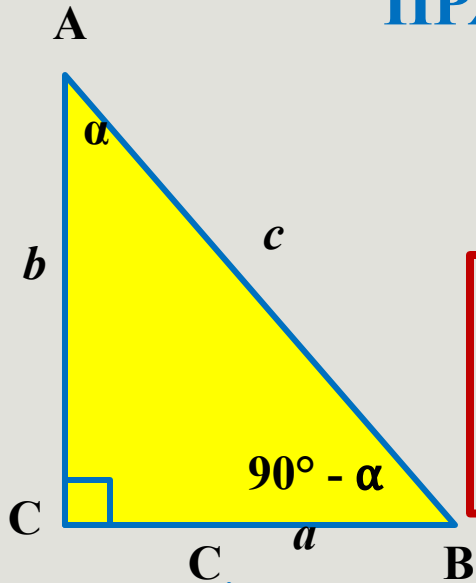
- $MN \parallel AC$**
- $MN = \frac{1}{2} AC$**

Середня лінія трикутника паралельна одній із його сторін і дорівнює половині цієї сторони.

ПРЯМОКУТНИЙ ТРИКУТНИК.

Теорема Піфагора

$$a^2 + b^2 = c^2$$

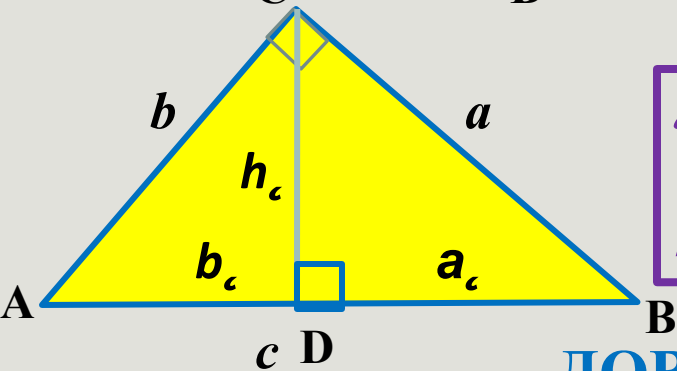
$$\sin \alpha = \frac{a}{c}; \quad \cos \alpha = \frac{b}{c}$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{a}{b}; \quad \operatorname{ctg} \alpha = \frac{b}{a}$$

$$a = c \cdot \sin \alpha$$

$$b = c \cdot \cos \alpha$$

$$a = b \cdot \operatorname{tg} \alpha$$

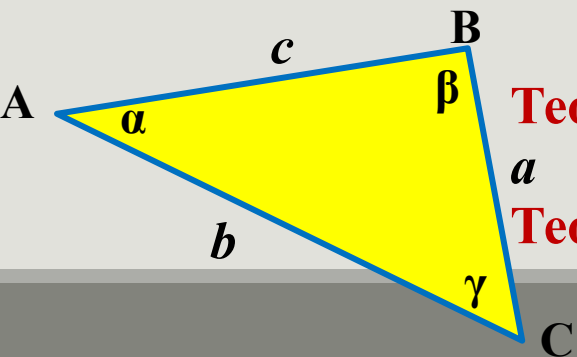
$$a^2 = c \cdot a_c$$

$$b^2 = c \cdot b_c$$

$$h_c^2 = a_c \cdot b_c$$

$\Delta ACD \sim \Delta ABC$
 $\Delta CBD \sim \Delta ABC$
 $\Delta ACD \sim \Delta CBD$

ДОВІЛЬНИЙ ТРИКУТНИК

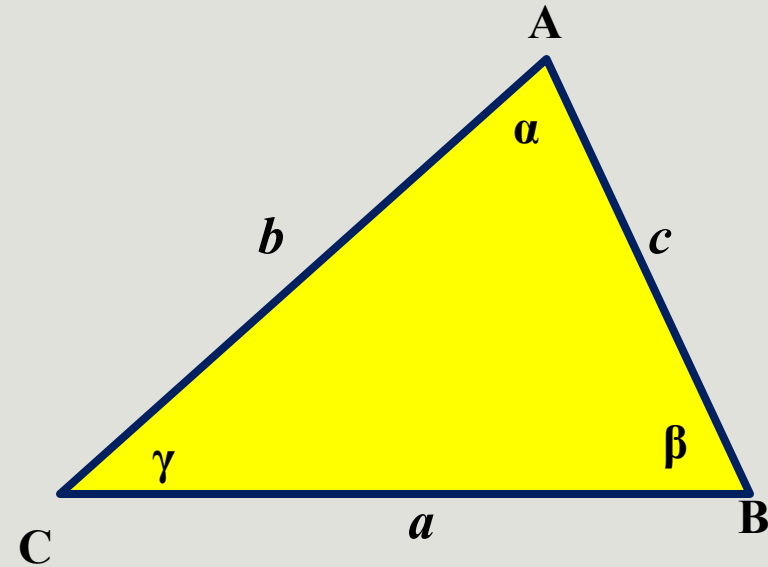

Теорема синусів: $\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$

Теорема косинусів: $c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$

a, b, c – сторони ΔABC , R – радіус описаного кола.

НАСЛІДКИ

1. Якщо у трикутнику $c^2 = a^2 + b^2$, то $\gamma = 90^\circ$, тобто цей трикутник є прямокутним (теорема, обернена до теореми Піфагора).

2. Якщо у трикутнику $c^2 < a^2 + b^2$, то кут γ – гострий ($\cos \gamma > 0$); якщо c – найбільша сторона, то трикутник є гострокутним.

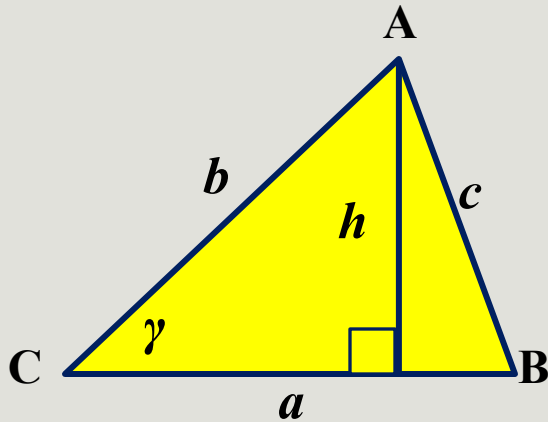
3. Якщо у трикутнику $c^2 > a^2 + b^2$, то кут γ – тупий ($\cos \gamma < 0$); якщо c – найбільша сторона, то трикутник є тупокутним.

4. У трикутнику проти більшої сторони лежить більший кут, проти більшого кута лежить більша сторона.

$$a > b \Leftrightarrow \alpha > \beta$$

ПЛОЩА ТРИКУТНИКА

Довільний трикутник

$$S = \frac{1}{2} a \cdot h$$

$$S = \frac{abc}{4R}$$

R – радіус
описаного
кола

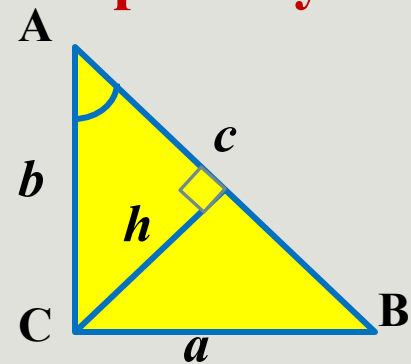
$$S = \frac{1}{2} a \cdot b \cdot \sin \gamma$$

$$S = r \cdot p$$

r – радіус
вписаного
кола

$$S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)} \quad , \quad p = \frac{a+b+c}{2} \quad \text{- формула Герона}$$

Прямокутний трикутник

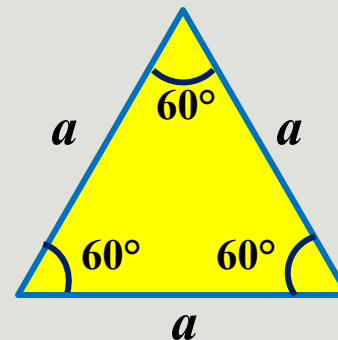

$$S = \frac{1}{2} a \cdot b$$

$$S = \frac{1}{2} c \cdot h$$

$$S = \frac{1}{2} b \cdot c \cdot \sin A$$

Правильний трикутник

$$S = a^2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}$$

Діжкуго са у вагу !

